

Wakita na a puwatertaa ura umele ge **EGGYE-AHA Á IBRAHIMA**

Dadaamiya á bamiya elva an we á Egdza-aara

¹ Ndza werre wá, Dadaamiya a ndater elva ser kwakya ge eggye-aha a miya an we á nabi-aha, ndza a ndater elva an pute gergere kwakya.

² Amá am kinire na wá, Dadaamiya aŋkwa á bamiyá elva an we á Egdza-aara. A nderaa duksa bademme keni á ba áte erva an Egdza-aara ɳanna. Ndza a eksesaa ba ɳane geni á de kwaraná ɳane duksa bademme.

³ Tá zharaná am ɳane emnde yaikkire antara njá á Dadaamiya bademme. Duksa bademme njaanja an uŋŋule-aara na wá, á ɳana ba ɳane an hakuma á elva-aara. A magaa pute geni emnde tá sesse am ervaunjde á Dadaamiya, tá gevge emnde cufedſde. Am iga a una ɳanna maa, a zlalehe á dem samaya, aŋkwa á nja am nadafa á Dadaamiya, slekse arge duksa bademme.

Yaisu ɳane male arge malika-aha bademme

⁴ Dadaamiya a ganve Egdza-aara male arge malika-aha bademme, a vante zhera na jauje ge náza-aatare bademme. Adaba a detaa ɳane Egdza-aara. Daaci a jateru an una ɳanna ge malika-aha.

5 Adaba baaka malika na Dadaamiya a banaa: Ba ekka una ka egdza-aaruwa, iya keni ya Eddeňa. Amá a banaa una ge Yaisu. Zlabe ádaliye, baaka malika na ndasenda Dadaamiya áte ñane: Yá de gev Eddeňara, ñane keni á de gev egdza-aaruwa.

6 Amá am sarte na átira bela Egdza-aara na, gevge ba seke makaji-aara na wá, á ba ñane: Bademme a malika-aha-aara tá de kezlan ugje ge ñane.

7 Á ba Dadaamiya áte malika-aha wá: A fater ba ge maganaa slera, itare ta ba seke effeya antara nara á kárá.

8 Amá áte Egdza-aara wá, á ba ñane: Ámbarka á ña Dadaamiya, sleksire á ña á de zleka dékideki. Ká de maga sleksire á ña an jirire.

9 Ekka wá, wedere á ña ba jirire, yakanaaya mandzawire. Adaba una ñanna, a eksaksehe ge Dadaamiya á ña, a gakve male arge emnde á ña bademme, a gedaktehe, ervaunjde á ña ba seke nama.

10 Adaliye a ba ñane á ba áte Egdza-aara ñanna: Yaakadada, am fakta, ba ekka una ka nderaa haha, samaya keni ba slera á erva á ña.

11 Bademme á duksa-aha ñanna tá de zlauzle, amá ekka wá, ká ñja dem ba ge dékideki. Bademme a duksa-aha ñanna tá de gevge emgyegwe ba seke kacakaca,

12 ká de takwalatertakwala ba seke bagwadza, ká de kedanaakedfa daradza-aatare, amá ekka wá, ká ñja dem ba ge dékideki, baaka halavuwa á shifa á ña.

- ¹³ Baaka malika na Dadaamiya a banaa:
 Sawa, njinja am nadafa-aaruwa, yá gatervege
 kelaade-aha á ña náza puwa sera á ña.
 Amá a banaa una ñanna ge Egdza-aara.
¹⁴ Malika-aha wá, itare ta ba emnde a slera
 á Dadaamiya, Dadaamiya á belaterbela, tá de
 melateru ge emnde na ni tá de lyelye shifa-
 aatare.

2

Faumifa hyema áte uñjule a lya na a maramiyaa Dadaamiya

¹ Adaba una ñanna faumifa hyema ba shagera
 áte elva na mi cenanaa miya geni a dzalamiyefka
 áte uñjule.

² Adaba werre wá, ndza ta se balanaa ba
 malika-aha labare na gevge jirire na, daaci
 ma ware una cenaaka, fansareka na, ñanaanja
 Dadaamiya an shairiya.

³ Náza á miya wá, a tsaaka an una ñanna.
 Mí de shaná estara kena shifa á miya, má mí
 feka hyema am elva a lya shifa na a sanaa ba
 Yaakadada Yaisu an ire-aara na? Emnde na ta ce-
 nanaa á ba an hyema-aatare wá, ndaramindaha
 geni elva ñanna jirire.

⁴ Dadaamiya keni a naba maresehe seydire
 á elva ñanna an nalaama-aha, an najipu-aha,
 antara duksa gergere ta maganaa emnde ñanna
 an hakuma á Shedekwe Cuđedđe na a vatertaa
 Dadaamiya an namaari-aara.

Yaisu wá, Sleya á emnde ba ñane

5 Dadaamiya vaterteka dəkideki ge malika-aha geni tá de kwaraná itare duniya na á de sawa, mí ndahaná miya na.

6 Amá aŋkwa am wakita á Dadaamiya, a bantsa ura umele:

Azara urimagwe keni, geni ka Dadaamiya, ká dzámá ɻane? Urimagwe keni duksa he, geni ká fanu hyema?

7 Ka naba ganaahe emtsaadé cekwaŋgudi á katafke á malika-aha, ádaliye ka vante yaikkire antara dáradza.

8 Ka yaa duksa bademme am erva-aara.

Má Dadaamiya a yaa duksa bademme am erva-aara wá, amaana baaka duksa dəkideki ni ɻane á kwareka na. Amá am kinire na wá, mí nánka emtsaadé sleksire-aara na á kwárá duksa bademme na.

9 Diyamidiya geni duksa bademme á kwaraná ba Yaisu, amá a naba ganaahe ge Dadaamiya am sarte cekwaŋgudi á katafke á malika-aha, geni á emtsamtsa am slede á emnde bademme. Una ɻanna keni Dadaamiya a magateraa ba ɻgurna ge emnde. Daaci Dadaamiya a vante yaikkire antara darádzá ge Yaisu adaba a shu zlada, a eksar emtsa ɻanna.

10 Duksa bademme á ba am erva á Dadaamiya, a nderanaa ba ɻane. Zlaya jipu una ni a naba yaa Yaisu am zlada na, geni ɻane a gevge edda una hyephye am duksa bademme, lauktu á de gatervá ɻane emnde kwakya egdzara á Dadaamiya, á lyatersá ɻane, á daterá ɻane á de katafke á Dadaamiya am yaikkire-aara.

11 Ba Yaisu una á gatervege emnde cudedſde á katafke á Dadaamiya. Nane antara emnde na a barateraa ɻjane, garevge ba egdzara á ura palle. Adaba una ɻjanna wanka zherwe ge Yaisu, a dateraa an egdzara á Eddeŋjara.

12 Ndza a bantsa ɻjane: Yá de balaterá zhera á ɻja ge egdzar mama-aha-aaruwa, yá de galáká am dagave á emnde á ɻja.

13 Adaliye a ba ɻjane: Yá njá á ba áte Dadaamiya palle. Zlabe ádaliye a ba ɻjane: Náwa iya antara emnde na a puwimaa Dadaamiya am erva.

14 Emnde ɻjanna, ta ba emndimagwaha, daaci Yaisu a naba gev urimagwe ba seke itare, a emtsehe geni á kedanaakeda ba cekideki hakuma á Shaitaine na an hakuma ge ceba emnde na.

15 A palateraa an una ɻjanna emnde na ndza ɻjateraanja lyawa á emtsa na bademme.

16 Nane saaka á se melateru ge malika-aha, amá a se melateru ge eggje-aha á Ibrahimia.

17 Daaci una zlaya geni á gevge ba seke egdzar mama-aha-ɻjara am duksa bademme. Estuwa á dzegwándzegwa gev *liman yaikke, slebara haypa á emnde ge meláterá an Dadaamiya. Nane slekemaare, dzayye ervaunjde-aara am slera á Dadaamiya.

18 Kina wá, á dzegwándzegwa a melateru ge emnde na tá am bada á shaitaine, adaba ɻjane keni ndza a shushe zlada am lámare ɻjanna.

3

Yaisu male arge Muusa

¹ Daaci egdzar mama-aha-aaruwa, emnde cudedde, kure keni a dzerakursaa ba Dadaamiya geni kwá gevge emnde-aara, tsawanaatse eŋkale á kure á ba áte Yaisu palle. Ba ɻane una slebela á Dadaamiya geni á se gev *liman á miya emnde a fetarfe.

² Ba Dadaamiya una a faare slera ɻanna, ɻane keni a magaa slera ɻanna an ervauŋde-aara palle, ba seke una Muusa keni ndza a magaa slera-aara an ervauŋde-aara palle am hude á há á Dadaamiya.

³ Emnde tá galeka há, amá tá gálá edda una a nderaa há. Ba duksa palle ge tara Yaisu an Muusa keni, shagera tá gálá ba Yaisu arge Muusa.

⁴ Ba kelaa há a nderanaa ba ura, amá duksa bademme wá, a nderanaa ba Dadaamiya.

⁵ Muusa wá, ɻane ndza ba walaadi am hude á há á Dadaamiya, slera-aara ndza ba mága seydire á názena watse á baterná Dadaamiya ge emnde. A magaa slera ɻanna an ervauŋde-aara palle.

⁶ Amá *Almasiihu wá, ɻane Egdza hude á há á Dadaamiya, bademme á hude á há á Dadaamiya á ba am erva-aara. ɻane keni a magaa slera-aara an ervauŋde palle am hude á há ɻanna. Hude á há á Dadaamiya ɻanna wá, ba miya, má tsamiyatse dzajdzaŋe áte uŋjule-aara, má kezlamianveka tama á miya áte ɻane.

Tate á puwansepue á emnde á Dadaamiya

⁷ Adaba una ɻanna, cenaumicena názena a baminaa Shedekwe Cudedde, a ba ɻane:

Vatená má cenakurancena kwara á Dadaamiya wá,

⁸ magauka degdegire á ire seke una ndza ta maganaa eggye-aha á kure werre, am sarte na ta magaa yawe kul ufade am kaamba na. Ndza ta maganaa gardire ge Dadaamiya, ta naba gyaa hala-aara.

⁹ A ba Dadaamiya, naránna tsa najipu-aha na ya maganaa iya antara itare am yawe kul ufade ḥanna, aley ta naba gyaa hala-aaruwa.

¹⁰ Adaba una ḥanna, a naba jihe ge ervaunjde jipu áte emnde ḥanna, a ba iya am ervaunjde-aaruwa: Emnde na ervaunjde-aatare yiyye an iya, tá ḫabeka uŋjule-aaruwa dekideki.

¹¹ Am jiha ervaunjde áte itare, ya naba zu wada geni yá de belaternaaka dekideki ge emnde ḥanna, ge se puwansepuwe antara iya am tate na ya maraternaa iya.

¹² Egdzar mama-aha-aaruwa, faufa hyema geni a jerka ura am dagave á kure una yiyye ervaunjde-aara an Dadaamiya, geni a de yánka Dadaamiya Sáksage.

¹³ Amá ma vaatara keni ndaunda ba elva na ni á de vakurte ndzedfa na am dagave á kure. Daaci á de badakuruka shaitaine ge mága haypa, antara ge mága degdegire á ire. Magaumága una ba kelaazare am sarte na zlabe kwá an shifa na.

¹⁴ Máki kezlamianveka fetarfire á miya áte Yaisu, ba kalkale antara una am zuŋjwire wá, daaci mi emnde á Yaisu á ba an jirire.

15 Aŋkwa am wakita á Dadaamiya, a ba ŋane: Vatená, ma cenakuráncena kwárá á Dadaamiya, magauka degdegire á ire seke una ndza ta maganaa eggye-aha á kure werre, ta maganaa gardire ge Dadaamiya.

16 Emnde-ara ŋane cenanárcena tsa kwara á Dadaamiya, ta naba maganaa gardire na? Ba emnde na ndza a satersaa Muusa a sawa am larde a Misera na.

17 Emnde-ara ŋane yawe kul ufadé tá já Dadaamiya an ervaunđe na? Ba itare ŋanna zlabe ádaliye emnde na ta gu haypa kwakya an Dadaamiya, adaba una ŋanna ta naba matsehe am hude á kaamba.

18 Emnde-ara ŋane Dadaamiya a zateru wada geni á de vaterteka cekideki de puwansepue antara ŋane na? Ba emnde ŋanna zlabe ádaliye ndza faransarka cekideki na.

19 Ba estuwa egdzar mama-aaruwa, náwa namiyánna bademme geni Dadaamiya a piyat-erante dem tate á puwansepue adaba baakire á fetarfíre-aatare.

4

1 Werre, á ba Dadaamiya á de vaterte tate á puwansepue ge emnde, una ŋanna namána na zlabe ba nja-aara ge miya keni. Daaci, faumifa hyema áte ire á miya, geni a eptseka palle á miya á dem kataliya, daaci watse á taa daaka á dem tate á puwansepue ŋanna.

2 Miya cenamiyancena labare á higa ba seke náza eggye-aha á miya werre am kaamba, amá elva ŋanna magateranka payfa ge itare adaba cenanárcena, amá fartarka átekwa.

³ Miya emnde na famitarfe áte ɻjane na wá, mí de shánsha dem tate á puwansepuwe ɻjanna. Amá emnde na fartarka áte Dadaamiya wá, ankwa elva a ndasaa Dadaamiya áte itare, a ba ɻjane:

Jija ervaunjde, daaci ya naba zu wada geni ya de belaternaaka d̄ekideki geni tá se puwansepuwe antara iya am tate na ya maraternaa iya.

Am fantaufe, am sarte na Dadaamiya zlauzle am slera á nderá duksa bademme wá, a naba puwansehe. Puwansepuwe ɻjanna wá, anjkwa sem vatená.

⁴ Am tate umele am wakita á Dadaamiya, anjkwa á ndaha elva a hárē ge vuyire, a ba ɻjane: Dadaamiya a zlaa slera-aha-aara am hárē ge unjkwahire, ge vuyire wá, a naba puwansehe.

⁵ Am tate umele keni a ba ɻjane: Tá de demka d̄ekideki á dem puwansepuwe antara iya am tate na ya maraternaa iya.

⁶ Emnde na ta cenaa labare á higa zunjwe, amá daraaka á dem tate á puwansepuwe ɻjanna wá, ad̄aba faransarka ge Dadaamiya. Ge puwansepuwe ɻjanna wá, sem vatená keni zlabé anjkwa baráma-aara ge emnde umele keni.

⁷ Ad̄aba una ɻjanna, Dadaamiya a faa sarte umele zlabé ádaliye, amaana, zamane na. Náwa a faa sarte ɻjanna estuwa, haraare á maga yawe kwakya am iga una ni eggye-aha á miya ta maganaa gardire na, a ba Dadaamiya an we á *Dawuda: Vatená, ma cenakuráncena kwárá-aaruwa wá, magauka degdegire á ire.

⁸ Ma andze daterda Zhausuwe á dem tate á

puwansepuwe á jirire wá, Dadaamiya ma andze á feka sarte umele ge dá ura á dem tate á puwansepuwe.

⁹ Daaci diyamidiya geni aŋkwa puwansepuwe á jirire á katafke á emnde á Dadaamiya ba seke una ndza a puwansaa ɻane am háre ge vuyire na.

¹⁰ Ma ware una shansha puwansepuwe ɻanna áza Dadaamiya, ɻane keni zlauzla slera-aara, ba seke una a puwanse ge Dadaamiya am slera-aara na.

¹¹ Daaci wavaumiwava ge dem tate á puwansepuwe ɻanna, faumifa hyema geni a jerka ura am dagave á miya una á fansarka ge Dadaamiya, seke una ndza faransarka eggye-aha á miya werre na. Daaci edda-aara á de geyegeye á kataliya.

¹² Elva á Dadaamiya wá, an hákuma jipu, á vaterte shifa na á zleka na ge emnde, á dzegwándzegwa mága slera yaikke am ervauŋde á ura. Elva ɻanna wá, an ndzedfa jipu ba seke masalam na an ga slare we bukerde na. Á dzegwándzegwa ɻgye á dem dzágwa á ubiye-aha, dete zeba keni bademme. Elva ɻanna wá, jauje ba ge masalam keni an ndzedfa. A dzegwándzegwa tsanmaare ge ura am názena á slaslaná ɻane am ervauŋde-aara bademme.

¹³ Baaka duksa na ni an shebe am ice á Dadaamiya. Duksa bademme a nderanaa ba ɻane, ɻane diyaadiya bademme. Watse mí de eppálá á katafke-aara názena mi maganaa miya bademme.

*Yaisu ɻane male á *liman-aha bademme*

¹⁴ Miya, diyamidiya ganakini aŋkwa *liman á miya yaikke. Ba ɳane una Yaisu, *Egdza á Dadaamiya, zlaazlálá á dem samaya. Daaci sey mi tsaatse ba shagera ate názena mi fetaare átekwa na.

¹⁵ Liman á miya ɳanna wá, slezamivarze jipu, adaba diyaadiya názena zlazlada áte miya bademme. Nane keni shaushe zladfa-aha gergere ba seke náza á emnde bademme. Ba báda keni, ndza ta ebbada an duksa gergere bademme, amá ɳane magaaka haypa dékideki.

¹⁶ Adaba una ɳanna, gaumiyaptege á deza Dadaamiya slemagamiya ɳgurna ba kelaazare, gaumiyaptege á dezenjara an baakire á shaige, geni á de zamivarze, á de magamiya ɳgurna am wedera-aha á miya bademme.

5

¹ Bademme a male-aha á *liman-aha, tá dzeraterá á ba am dagave á emnde, tá tsater ge mága slera á Dadaamiya am dagave á emnde, tá dáná itare sadake á emnde á de katafke á Dadaamiya, geni á yateraare haypa-aha-aatare.

² Má emnde diyarka mága jirire, dzalarevdzále áte barámá á Dadaamiya, liman wá, ɳane á naba cenatercena, adaba ɳane diyaadiya názena zlazlada áte emnde. Diyaadiya geni ɳane keni hyefka am duksa umele.

³ Daaci sadake na á danná ɳane ge Dadaamiya na wá, á dánta náza á ire-aara emtsaade, geni a yanaarye Dadaamiya haypa-aara, lauktu

á danná náza á emnde geni á yateraarye
Dadaamiya ge itare keni.

⁴ Baaka ura á dzegwándzegwa eksese slera
á limanire an ire-aara, sey má a dahanaa
Dadaamiya ge mága slera á limanire ḥanna,
seke una ndza a dahá *Haruna werre.

⁵ Yaisu keni ekseseka ba ḥane an ire-aara, geni
á gevge *liman yaikke, amá ndza a eksesaa ba
Dadaamiya, a ba ḥane, á elvan ge ḥane: Ba ekka
una ka Egdza-aaruwa, iya keni ya Eddeňa.

⁶ Am tate umele keni anjkwa am wakita á
Dadaamiya a ba ḥane, á elvan ge ḥane: Ekka,
ka liman dem ba ge dekideki, limanire á ḥa seke
limanire á Malkisadaka.

⁷ Am sarte na Yaisu anjkwa am duniya wá,
ndza a ḥala Dadaamiya á ba an ká kwara,
áambera á kyuwa geni á se melanumele, adaba
diyaadiya geni anjkwa hakuma á Dadaamiya ge
se lya shifa-aara. Dadaamiya cenanvarcene. Am
iga á emtsa-aara, a naba tsantehe zlabe ádaliye,
adaba fesarfire-aara áte ḥane.

⁸ ḥane *Egdza á Dadaamiya, aley keni wá, a
naba shu zladfa, geni fesarfire-aara á gevge ba
parakke.

⁹ Am sarte na zlanaazle slera ḥanna bademme
maa, ḥane gevge sleyaterlya ba ge dekideki ge
emnde na tá anjkwa fansarfe na bademme.

¹⁰ Á dzegwándzegwa lyaterlya adaba a tsanaa
ba Dadaamiya liman yaikke áte limanire á
Malkisadaka.

*Faufa hyema, dzalawevka áte uŋjule á
Dadaamiya*

11 Kwakya elva na njá kátá ndakurnda áte njane, amá wá, zlazladſa jipu ge palakurá una njanna, adaba kure keni yiyyiye hyema á kure, kwa taa cenvaaka duksa áte watsewatsire.

12 Kina wá, zlaya ma kwá kwaratersá kure elva á Dadaamiya ge emnde, adaba harakuraahare am hude-aara, amá kwá kátá tá kwarakursá ba emnde zlabé ádaliye ba duksa na ndza kwa tsahese zuŋjwe keni. Zlaya ma kwá de katafke áte uŋjule á Dadaamiya, amá kwasau kwá ba am fantaufe. Ekkure wá, zlaya ma kwá zá dafa dzaŋdzanje seke dawalaa, amá kwá kátá shá ba uba seke egdzere áte erva.

13 Ma ware una zlabé á kátá ba sha uba na, njane wá, zlabé ba seke egdzere áte erva. Egdzere áte erva wá, zlabé diyaaka duksa na shagera antara duksa na shagerka.

14 Amá dawalaa diyardiya lanaale tara duksa na shagera, antara duksa na shagerka bademme, ma zlazladſa keni.

6

1 Daaci geyaumika arge duksa na kwaye mi tsahese am fantaufe á miya ge fetaare áte Yaisu *Almasiihu na, mí zlalawa á de katafke an tsáha duksa-aara na zlazladſa na keni. Una názu á zlayater ge emnde na hararaare am fetarfire na. Duksa njanna mi tsahese kwaye am fantaufe na wá, amaana, mága tuba arge serhaypa na á dá ura á dem emtsa na, antara fetarfe áte Dadaamiya.

2 Adaliye elva a mága baptisma gergere antara puwaare *erva á barka ge ura, an elva a tsa

emnde a faya, ira elva á shairiya á Dadaamiya vaci tsafaya.

³ Bademme á una-aha ɻanna wá, diyamidiya. Kina wá, mi zlalawa á de katafke má way-atewáyá Dadaamiya.

⁴ Eptsaaře ge duksa na diyardiya emnde wá, kurguneka, adaba má ura a yanaa ba ɻane uŋjule á Dadaamiya, baaka pute umele dekideki ge melanumele geni á eptsaař am tuba. Adaba emnde na ndza tá am parakkire á Dadaamiya, ndza sharánsha barka á Dadaamiya antara Shedekwe-aara am ervaunjde,

⁵ ndza emtáke elva á Dadaamiya am hyema-aatare, ndza sharánsha hakuma am duniya na á de sawa na keni, ma tá de njá am hude-aara,

⁶ aley ni tá eptsaná ba iga ge Dadaamiya wá, baaka pute umele d̄ekideki ge melaterumele geni tá eptsaař am tuba. Adaba ba seke tá átira ja *Egdza á Dadaamiya ge buwire áte dzan̄gala, ta ganve zhera-aara duksa ba dey á katafke á emnde bademme.

⁷ Itare ta ba seke fe: Má yawe aŋkwa á hya á dem fe ɻanna, fe ɻanna á mága náza za an barka jipu, aŋkwa á melaterumele ge emnde a ehherda-aara, baaka yanya-aara.

⁸ Amá má fe ɻanna á eptsaař ba dake antara masa wá, fe ɻanna baaka nampire-aara. Baaka barka am fe ɻanna, a yaranya ba ge d̄ekideki.

⁹ Amá, egdzar mama-aha-aaruwa, ma ɻa ndaase estuwa keni wá, diyajerdiya geni ekkure kwá aŋkwa áte uŋjule á jirire, daaci á de lyakurlyá Dadaamiya.

10 Dadaamiya njane slejirire, á taa viyan-naaka slera na kwa maganaa kure, kwa naba melateruhe ge emnde a fetarfe, sem vatená kwá á ba átira melaterumele na. Una njanna á mara wáyáva á kure áte Dadaamiya. Bademme á una-aha njanna, á taa viyanaaka.

11 Duksa na njá kátáná njere ázekure wá, ma ware á kure keni magaumága ba estuwa an higa á kure campaukkwe dem halavuwa á duniya, yawanka cækifeki. Daaci kwá de shánsha názena kwá tamaná kure áza Dadaamiya.

12 Gawevka emnde a masefe, amá dabaudába sera á emnde a fetarfe na tá an ndzeda jipu, hararaare áte uŋŋule á Dadaamiya. Ba itare una tá de shá názena a ba Dadaamiya á de vaterte ge emnde-aara na.

Názena a ndasaa Dadaamiya baaka peky-aara

13 Am sarte na Dadaamiya a ngudanaa namána ge Ibrahim, a zu wadsa geni ba jirire á de emmága duksa na a ndasaa njane njanna. Adaba baaka duksa umele á jauje ge Dadaamiya an yaikkire, geni á za wadsa an njane maa, a naba zu wadsa á ba an ire-aara.

14 A zu wadsa, a ba njane: Ba jirire yá de gakar barka-aaruwa. Yá de yákteya ba kwakya.

15 Ibrahim a naba fetarhe áte elva na a ndasaa Dadaamiya, a faa ervauŋde jipu ge eppaka-aara, daaci shansha duksa njanna a ba Dadaamiya á de vanteva na.

16 Má emndimagwaha tá za wadsa, tá zaná an duksa na jauje ge ndzeda-aatare. Zá wadsa wá, á

zlansauzle ge elva-aha bademme, emnde keni tá tsaatse á ba átekwa.

¹⁷ Daaci Dadaamiya a naba zu wada, á kátá maraterán ge emnde na a ŋgudsateraa namána na, geni á de emmága duksa na a ndasaa ɻjane ɻjanna, á eptseka elva d̄ekideki.

¹⁸ Namána na a ŋgudsanaa Dadaamiya, antara wada na a zanaa ɻjane na maa, duksa-aha buwa ɻjanna a ndasaa Dadaamiya na wá, baaka pekyaaara, Dadaamiya á zeka wada á fida d̄ekideki. Daaci miya emnde na mi se shaa ire á miya am sera á Dadaamiya na wá, una á vamite ndzedfa jipu geni mí njantenja tama á miya áte duksa na a ba Dadaamiya á de vamiteva na.

¹⁹ Táma á miya áte duksa ɻjanna wá, á tsáná ba ɻjane shifa á miya degdege, geni a dzalamiyefka áte unŋjule á Dadaamiya. A weramiyantaa ba ɻjane kacakaca á dzegwa na ta icanse mashidi an ɻjane na, ge de katafke á Dadaamiya.

²⁰ Yaisu wá, ɻjane dedde á katafke á miya, á dem tate ɻjanna adaba miya. Ba ɻjane una *liman á miya yaikke áte limanire á Malkisadaka, liman yaikke dem ba ge d̄ekideki.

7

*Malkisadaka *liman yaikke, slekse yaikke*

¹ Malkisadaka ɻjanna wá, ɻjane ndza slekse yaikke am Salaam, zlabe adaliye ndza *liman á Dadaamiya Saksage. Vacite umele wá, Ibrahim a dem wáva, a de cebaa slekse-aha umele. Átire sa wá, a naba de yainuhe ge liman Malkisadaka, a gan barka.

² Daaci Ibrahima a de sanse luser am nalmane-aara bademme, a vante ge liman Malkisadaka. Em̄tsaade wá, zh̄era á Malkisadaka ɻanna wá, amaana slekse na tsaatse áte jirire. ɻane ndza slekse am Salaam. Salaam na maa, amaana hairire.

³ ɻane, baaka ura diyaadiya eddeñara antara emmenjara, baaka jeba-aara, baaka ura diyaadiya faktá á shifa-aara antara halavuwa á shifa-aara. Ba seke una wakita á Dadaamiya á ndaaka faktá-aara antara halavuwa-aara na wá, ba seke ɻane wá, liman na aŋkwa ma vaatara keni. ɻane gevge gáráva á Yaisu *Egdza á Dadaamiya.

⁴ Diyaweddiye geni Malkisadaka wá, liman yaikke. Ibrahima ɻane una eggymiya bademme a sanse luser am duksa na a zanaa am wáva bademme, a vante ge ɻane.

⁵ Diyamidiya geni emnde umele am eggaye-aha á Laiwi garevge liman-aha. Am *tawraita á Muusa wá, a ba Dadaamiya á elvan ge itare wá, dawmbare á deza egdzara á *Iserayiila-aha, a varakurteva luser na tá sansa am nalmane-aatare bademme. Amaana luser ɻanna tá de lyiyaná á ba áza emnde a larde-aatare, itare keni ta ba eggaye-aha á Ibrahima.

⁶ Amá Malkisadaka wá, ɻane ura a emnde á Laiwi ka, aley a lyevaa luser áza Ibrahima. Ibrahima ɻane edda una Dadaamiya a ɻugudaa namána antara ɻane geni á de vante duksa. Amá ba Malkisadaka una a gar barka.

⁷ Adaliye, diyamidiya geni edda una á gar barka ge ura wá, yaikke ba ɻane arge edda una

a shaa barka. Daaci yaikke ba Malkisadaka arge Ibrahima.

⁸ Zlabe ádaliye, bademme á liman-aha na ta segáshe am jeba á Laiwi, tá lyiyaná itare luser áza emnde a larde-aatare na wá, itare keni tá emtsa ba seke emnde bademme. Amá Malkisadaka wá, a ba wakita á Dadaamiya ñane ankwa an shifa.

⁹ Daaci ba Laiwi na eggye-aha-ñara tá lyiya luser áza emnde na keni, ba seke a vante luser-aara ge Malkisadaka, adfaba eggyenjara Ibrahima a vante luser-aara ge Malkisadaka.

¹⁰ Amaana, am laukte na Ibrahima a vante luser ge liman Malkisadaka na wá, wulfe-aha-aara bademme á ba am ñane emtsaadfe. Daaci ba seke Laiwi antara egdzara-aara na á de yaterá ñane na keni varanteva.

¹¹ Dadaamiya a vaterte *tawraita ge emnde-aara Iserayiila-aha keni á ba áte erva an liman-aha na tá segashe am emnde a jeba á Laiwi, amá slera á limanire na ndza ta maganaa emnde á Laiwi hyefka, dzegwaranka magannaamaga ge Dadaamiya názena a katanaa ñane. Ma andze dzegwarándzegwa wá, ma baaka wedera-aatare an liman umele yaikke seke Malkisadaka. Ma andze dzegwarándzegwa wá, bademme á liman-aha ma tá segashe á ba am eggye-aha á Laiwi seke *Haruna.

¹² Má Dadaamiya mbedesembede limanire á emnde á Laiwi an liman umele wá, daaci tawraita keni á de eptsanteptsa.

¹³ Náwa namiyanna geni limanire, a eptsaptehe ba estuwa. Yaakadada Yaisu na ñá ankwa á ndaha elva-aara áhuna na keni, ñane

ura jeba á Laiwi ka, jeba-aara ba tsekemme. Ba ura palle keni jarka am emnde a jeba-aara una gevge liman, a daa sadake á de katafke á Dadaamiya.

¹⁴ Diyamidiya geni Yaisu wá, ɳane a jesare am dagave á emnde a jeba á Yahuda. Am laukte na Muusa á ndáhá elva á liman-aha na wá, tsalaaka jeba ɳanna dékideki.

**Liman yaikke áte limanire á Malkisadaka*

¹⁵ Náwa mí dise áte una, geni ba jirire ndza hyefka limanire á emnde á Laiwi, adaba Dadaamiya a fanem slera á limanire ɳanna am erva ge Yaisu, ɳane keni ba ura jeba umele seke *liman Malkisadaka.

¹⁶ Nane gevka liman yaikke áte nadé á liman-aha, amá a gev liman yaikke adaba an hakuma ge nja an shifa dem ba ge dékideki.

¹⁷ Adaliye a ba wakita á Dadaamiya: Ekka ká liman yaikke dem ba ge dékideki seke liman Malkisadaka.

¹⁸ Dadaamiya a naba yaa nadé á liman-aha adaba hyefka, cekwa hakuma-aatare ge melateru ge emnde.

¹⁹ An nadé á limanire wá, emnde dzeg-waránka shá dzayyire á ervaunđe á katafke á Dadaamiya. Amá kina wá, aŋkwa edda una ni jateruje ge liman-aha werre. Máki má aŋkwa fa tama á miya áte ɳane wá, á de vamítá ɳane barama ge de katafke á Dadaamiya.

²⁰ Zlabe ádaliye maa, am sarte na ni watse Dadaamiya á de far slera á limanire ge Yaisu na wá, a zu wada emtsaade, geni Yaisu á de

gev liman yaikke, amá ge liman-aha umele wá, magaaka estuwa.

²¹ Amá ge Yaisu wá, Dadaamiya a zanu wadá, a ba ɻane: Yá etpseka elva-aaruwa dammaru ká njá liman dem ba ge d̄ekideki.

²² Máki Dadaamiya a zu wadá estuwa wá, amaana adaba Yaisu wá, shamiyansha namána áza Dadaamiya jauje ge namána-aara werre na.

²³ Aŋkwa jawapa umele. Liman-aha werre wá, ndza ta vayye, ba á emtsa una, á eksaná una slera á limanire, á emtsa una á eksáná una slera á limanire.

²⁴ Amá limanire á Yaisu wá, baaka tsa-aara, adaba ɻane á emtseka d̄ekideki.

²⁵ Daaci ma vaatara keni á dzegwándzegwa lyaterlya emnde na tá yeka an zhera-aara na bademme, adaba ɻane aŋkwa an shifa dem ba ge d̄ekideki, sledagave-aatare an Dadaamiya.

²⁶ Ba ɻane una liman yaikke, a hyevhye ge wedera á miya bademme. ɻane dzayye hude-aara, gauka haypa d̄ekideki, ɻane cudefde am duksa bademme, aŋkwa dagave-aatare antara emnde a mága haypa, ɻane aŋkwa áza Dadaamiya am samaya.

²⁷ Liman-aha werre wá, ba kelaazare sey ta dánda sadake á ire-aatare emtsaadfe á deza Dadaamiya geni á yateraarye haypa-aha-aatare, lauktu tá dá náza á emnde geni a yateraarye Dadaamiya ge itare keni. Amá Yaisu wá, ɻane magaaka slera á limanire-aara áte una ɻanna d̄ekideki. A magaa sadake-aara ba ser palle á katafke á Dadaamiya an shifa-aara, hyevhye geni Dadaamiya á yateraarye ge emnde bademme.

28 Emnde na ndza ta faterar slera á limanire áte una a ndanaa *tawraita á Muusa wá, ta ba emndimavgwaha, tá naba mbeda ádaliye á dem haypa, nampire-aara á de haraaka, á de keda ba dékideki. Amá am sarte na Dadaamiya a zu wada geni Egdza-aara á de gev liman yaikke na wá, a eptsante am sarte ḥanna tawraita keni. Daaci a vante slera á limanire ge Egdza-aara, ḥane hyevhye am duksa bademme dem ba ge dékideki.

8

*Yaisu *liman á miya yaikke*

1 Náwa una wá, jirire á elva-aha na ḥá ankwá tsakaná ḥere bademme na: Miya wá, shamiyánsha *liman yaikke zlaazlala á dem samaya, ankwá á njá am nadafa á Dadaamiya na ni ḥane slekse arge duksa bademme na.

2 ḥane ankwá á maga slera á limanire-aara am tate na cuđedde jipu, Dadaamiya á njá amkwá na. Werre wá, liman-aha ndza ta magaa slera á limanire-aatare á ba am *mashidi á kacakaca ta maganaa ba emnde. Amá Yaisu wá, ḥane ankwá á maga slera á limanire-aara am samaya, am mashidi á jirire na a maganaa Dadaamiya.

3 Bademme á liman-aha wá, ta fater ba ge dá sadake-aha gergere á de katafke á Dadaamiya. Daaci shagera ba liman á miya yaikke na keni á danda sadake á de katafke á Dadaamiya.

4 Ma andze ḥane ankwá áte duniya wá, ma andze á maŋka slera á limanire dékideki, adaba tá ankwá liman-aha umele ge dá sadake á de

katafke á Dadaamiya áte una á ndaná *tawraita á Muusa.

⁵ Liman-aha ŋanna, tá maga limanire-aatare am mashidi, amá una ŋanna ba garava á mashidi á jirire na am samaya na. Am sarte na ni watse Muusa á de maga mashidi á kacakaca wá, a ba Dadaamiya á elvan ge ŋane: Eccena ba shagera, de emmága á ba áte una ya kwaraksaa iya átire á wa na.

⁶ Daaci náwa namiyanna bademme geni slera na a faara Dadaamiya ge Yaisu, jauje ge náza á liman-aha bademme. Namána na ta shanaa emnde áza Dadaamiya adaba Yaisu na jauje ge namána werre. Adaba duksa na Dadaamiya a ŋgudaamiya namána-aara na, jauje ge una werre.

⁷ Ma andze hyefhye namána werre wá, Dadaamiya keni ma á maŋka umele.

⁸ Amá diyamidiya geni namána werre na hyefka dekideki, adaba emnde yaránka mága haypa. Daaci Dadaamiya aŋkwa á valaterarvale, á ba ŋane á elvan ge itare:

Cenaucena una ba shagera: aŋkwa á sawa zámane na ni yá de ŋgudaterá namána-aaruwa anjwaslire ge emnde á *Iserayiila antara ge emnde a Yahuda.

⁹ Una ŋanna gergere antara namána na ndza ya ŋgudater ge eggye-aha-aatare werre am sarte na ya saterse am larde á Misera na. Itare dabarka namána-aaruwa, mele iya keni fanateruka hyema. Una ya ndanaa ba iya ya Yaakadada.

- 10** Náwa yá de maganá estuwa namána-aaruwa antara emnde a Iserayiila: yá de faterem shairiya-aaruwa am makhyakhya-aatare, yá de magaterá ḥgurna geni a seseka am ire-aatare dékideki. Yá de gev Dadaamiya-aatare, itare keni tá de gev emnde-aaruwa.
- 11** Am sarte ḥnanna wá, watse baaka wedera á emnde ge de balaterá zhera-aaruwa ge emnde, adfaba an male-aha ka, an egdzara ka, bademme á emnde tá de diyisediye.
- 12** Adfaba yá de zatervarze am haypa-aatare, yá de ḥaterka am ervauṇđe dékideki.
- 13** Kwaya ḥane názu a ndanaa Dadaamiya am namána aŋwaslire. Daaci diyaweddiye ganakini Dadaamiya a ganve namána werre ba seke emgyegwe a duksa. Má duksa gevege emgyegwe wá, cekwa nampire-aara, á de haraaka, á de kedə ba dékideki.

9

*Tara slera á *liman-aha am duniya antara náza á Yaisu am samaya*

1 Am namána á zuŋŋwire wá, Dadaamiya a vaterte shairiya-aha-aara ge emnde, geni tá dabáná áte una ḥnanna am jahava-aatare á katafke-aara, adfaba ndza ankwaa mashidi ta maganaa itare ge ḥála Dadaamiya am hude-aara.

2 Ta magaa mashidi an kelise, ta femmekere am hude-aara an kacakaca á dzegwa. Mekere na á sete we-aara na wá, ta ḥahanaa an sledde cudedđe. Am hude-aara tá fa kárá á fanus an nara vuye, antara tabel, depainj cudedđe átekwa, tá fan ge Dadaamiya.

³ Am mekere ge buwire am ice á kacakaca á dzegwa na wá, ta dahanaa an sledé na cudefdse jipu na.

⁴ Am hude á una ḥanna keni maa, ta magaa tate á díza kajiji á katafke á Dadaamiya, ta maganaa an dindar bademme, antara nakwati, ḥanna keni ta baranaa an dindar ḥanna. Nakwati ḥanna wá, tá yeha namána á Dadaamiya átekwa. Am nakwati ḥanna maa, anjkwa erba á dindar. Am erba ḥanna maa, ta fem dafa na ndza a vatertaa Dadaamiya á sawa am samaya am sarte na ndza ta am kaamba na. Anjkwa zlabe zade á *Haruna na ndza a magaa hyema na, antara naláwa-aha á nakwa buwa na ndza Dadaamiya a puwaterte shairiya-aha-aara átekwa na. Bademme á una-aha ḥanna tá á ba am nakwati ḥanna.

⁵ Ate nakwati ḥanna maa, ta magaa garava á malika-aha buwa. Amaana, ba Dadaamiya an ire-aara keni anjkwa am tate ḥanna. Lyambake á malika-aha ḥanna ta jamme tekeppe áte ire á tate na male á *liman-aha á de tedantá uzhe á sadake ge Dadaamiya, geni á yateraarye ge emnde na. Amá kina wá, ḥá dzegwánka emtsaadé palakura jirire-aara bademme.

⁶ Am sarte na zlaruzle am mága mashidi ḥanna bademme maa, liman-aha ta duwa ba kelaazare á dem mekere ge zuŋjwire na ge mága slera-aatare.

⁷ Amá á dem mekere ge buwire na wá, sey á duwa ba male á liman-aha palle. A duwa ḥanna keni sey ba ser palle am sakanderi. Má á duwa keni maa, á duwa an uzhe á dabba am

erva á danán ge Dadaamiya, geni Dadaamiya á yateraar haypa-aha-aatare, ɻane antara emnde á Dadaamiya bademme.

⁸ Náwa názu á kwaramisa Shedekwe Cudéedde an duksa-aha ɻanna: Máki zlaþe aŋkwa mekere á zuŋjwíre am mashidi ɻanna wá, zlaþe baaka barama ge dem sleðe na cuðedde jipu na.

⁹ Duksa-aha na tá maganá emnde sem vatená na wá, tá maga ba garava una mí zharañá miya kina. Bademme á sadake-aha ɻanna, á dzegwánka baraterá ervaunjde ge emnde.

¹⁰ Una ɻanna á kwaraterse ba elva á náza za, geni a zarza una, a zarka una, antara elva á náza sha, ira elva á tsedanŋjire. Bademme á shairiya-aha ɻanna ba iga-aara emtsaadé, dem sarte na Dadaamiya á de mbadesembadé duksa bademme aŋwaslire.

¹¹ Kina wá, samsa Yaisu *Almasiihu, ba ɻane una male á *liman-aha bademme, a sanaa ba ɻane duksa shagera na mi shanaa miya áza Dadaamiya. ɻane aŋkwa á maga slera-aara am tate na jauje ge mashidi á kelise na ndza ta maganaa emndimagwaha werre na. Ta maganaa emnde ka tate ɻanna, una ɻanna slera á Dadaamiya an ire-aara.

¹² Am sarte na Yaisu a duwa á dem tate na cuðedde jipu na wá, daaka an uzhe á usale, bi an uzhe á egdze á dalau, amá a duwa an uzhe á ire-aara ba ge ɻane. A demhe ba ser palle, daaci hyevhye ge lya emnde bademme dem ba ge dekideki.

¹³ Itare ba ta icetaa usale, bi egdze á dalau, daaci ta ucaterve uzhe-aara ge emnde na

dabaraaka shairiya á Dadaamiya, bi ta icetaa gyaale á esla, ta deraahe an kárá, ta kutaterva kelpakara-aara. Má magarnaamaga bademme áte una á ndahaná *tawraita wá, ma ware una ndza a dzaleve áte shairiya á Dadaamiya keni, an bara haypa-aara.

¹⁴ Daaci má uzhe á dabba ndza an hákuma estuwa ge bara haypa, sakwa uzhe á Yaisu Almasiihu emtu? Yaisu keni baaka duksa mándezawe áte ḥane cekideki. An hákuma á Shedekwe Cudedde na á nja ba ge cekideki na, a naba yanaa shifa-aara ge Dadaamiya. Uzhe-aara na a puwanvaa ḥane na wá, á baramiyá haypa ge miya, á ekhyamiya ervaunđe geni mí maganá slera ge Dadaamiya Saksage.

¹⁵ Adaba una ḥanna, Yaisu wá, slemela emnde ba ḥane antara Dadaamiya. Ba ḥane una á mará namána aŋwaslire na a ḥngudateraa Dadaamiya ge emnde na. Adaba una ḥanna, bademme á emnde na a dzeratersaa Dadaamiya geni ta emnde-aara na, tá de lyevaalye duksa shagera na a ba Dadaamiya am namána-aara, á de vaterterea na. Duksa ḥanna ba seke ta zu am warita, baaka slelyatervulye cekideki. Tá de shá una ba seke warita adaba emtsa á Yaisu Almasiihu. An emtsa-aara ḥanna, a de lyatersaa ḥane emnde am haypa na ta maganaa itare werre, am sarte na tá daba emgyegwe á namána.

¹⁶ Má aŋkwa ura a yaa nasherire á nalmane-aara, geni má de kedaakeda ḥane, tá de teganá emnde-aara áte una a ndasaa ḥane wá, sey tá paka ba má kedaakeda ḥane emtsaadse, lauktu tá tega warita ḥanna.

17 Má edda una a ndaase nasherire á nalmane-aara na tá de záná emnde am warita na zlabe á ba an shifa-aara wá, baaka ura á maga názena a ndasaa ɻane na, sey má kedaakeda ɻane, lauktu tá emmága.

18 Ba namána á zunjwire na ndza a maganaa Dadaamiya werre na keni, sey máki jarja dabba emtsaadé, lauktu á gevge duksa na a ndasaa ɻane na.

19 Am sarte ɻanna maa, nabi Muusa a palaternaahe shairiya-aha á Dadaamiya na am *tawraita na bademme ge emnde. Daaci a eksante uzhe á egdzar esla-aha, antara usale-aha, a kante yawe, a icevaa erva á nafa umele tá dahaná an isaup, antara úgje á duksa umele haŋje. Daaci a wecanve uzhe antara yawe na ge wakita á *tawraita, a wecaterve ge emnde na tá katafke-aara keni bademme.

20 Am iga a una ɻanna maa, a ba ɻane á elvan ge itare: Una na wá, uzhe na Dadaamiya a magaa namána an ekkure an ɻane, tsufautsufa ba shagera.

21 Zlabe ádaliye, nabi Muusa a de wecanve uzhe na ge mashidi na ta maganaa an kelise na, antara kazlaŋá á mága slera á limanire na am hude-aara na bademme.

22 Áte názena á ndaná *tawraita wá, cekwa duksa na tá wecanveka uzhe na geni tá ganvege cuſedde á katafke á Dadaamiya. Má puwaraaka uzhe wá, Dadaamiya á yateraarka haypa ge emnde dekideki.

*Yaisu *Almasiihu a bezateraa haypa ge emnde
an uzhe á ire-aara*

23 Ate una á ndaná *tawraita á Muusa wá, má jarejja dabba wá, ma uwe keni tá naba ganvege cufedde an uzhe-aara. Amá a viyamiyarka geni slera á limanire zuŋjwe na wá, ndza ba garava-aara ge jirire á duksa na am samaya na. Jirire-aara na am samaya na wá, sey uzhe na jauje ge uzhe á dabba, una ɻanna uzhe á Yaisu *Almasiihu.

24 Náwa cenamiyancena geni Yaisu Almasiihu demde á dem tate na cufedde jipu na. Amá wá, am mashidi á kelise na ndza ta maganaa emndimagwaha ka, una ɻanna ndza ba garava-aara ge jirire á tate na Dadaamiya á njá ámkwa na.

Nane zlaazlala á dem samaya, tate na Dadaamiya á njá átekwa na. Kina wá, nane ankwá á katafke á Dadaamiya, ankwá á magamiya wedera á miya bademme.

25 Male á *liman-aha wá, nane ba kelaa sanderi á duwa an uzhe á dabba á dem tate na cufedde jipu na. Amá Yaisu wá, nane daaka an uzhe á dabba á de katafke á Dadaamiya. Nane a yaa shifa-aara sadake ge Dadaamiya, a magaa ba ser palle ɻanna, daaci hyevhye náza á dem ba ge dækideki.

26 Ma andze a magaa sadake-aara ser kwakya wá, kwaye am fakte á duniya dem halavuwa-aara keni, ma andze á sha ba zlada. Amá, a shu zlada-aara ba ser palle. A semhe ba ser palle ɻanna herzhe an halavuwa á duniya na, a se yaa shifa-aara sadake ge Dadaamiya, geni ma vaatara keni, á barateraabara haypa-aha-aatare ge emnde, baaka hákuma á haypa mazla-aara.

²⁷ Bademme á emnde, ma ware keni á de emtsa ba ser palle. Am iga á emtsa maa, tá de katafke á shairiya á Dadaamiya.

²⁸ Yaisu *Almasiihu keni a emtsa ba ser palle. A yaa shifa-aara sadake ge Dadaamiya, geni á barateraabara haypa-aha-aatare ge emndimag-waha. Á de sawa zlabe ádaliye, amá sawa-aara ɻanna wá, á se baraterá haypa ka mazla-aara ge emnde, amá á se eñzla ba emnde na ni tá ankwá ufa ɻane na.

10

¹ Shairiya-aha na am *tawraita á Muusa na wá, á maramiya ba gáráva á duksa shagera na mi shanaa miya kina. Shairiya-aha ɻanna, ba garava-aara ka wá, jirire-aara ka. Male-aha á *liman-aha wá, ba kelaa sakanderi icaranseka dekideki ge dá sadake á de katafke á Dadaamiya am tate na cudedde jipu na. Má estuwa wá, una á dzegwánka dekideki melateru ge emnde geni tá gevge cudedde á katafke á Dadaamiya.

² Ma andze emnde tá shansha cudedde náza dem ba ge dekideki adaba sadake ɻanna wá, ma andze á eñzleka ervaunđe-aatare mazla-aara áte elva á haypa, ma andze tá ádalika á maga sadake mazla-aara.

³ Amá sharánka una ɻanna, baira ñeme sadake-aha ɻanna á yehaterante haypa-aha-aatare ba kelaa sakanderi.

⁴ Adaba uzhe á dalaú antara uzhe á usale á hyefka dekideki ge bárá haypa.

⁵ Adaba una ɻanna, am sarte na samsa Yaisu *Almasiihu á sem duniya, a ba ɻane á elvan ge

Dadaamiya:

Uzhe á dabba antara sadake-aha umele, baaka wedera á ḥja an ḥjane. Adaba una ḥjanna ka give urimagwe, geni yá se yá shifa-aaruwa á katafke á ḥja.

- 6 Sadake á dabba-aha na tá epshaká emnde, antara sadake á bara haypa na wá, baaka wedera á ḥja an ḥjane mazla-aara.
- 7 Ya ndaaka adaba una: Náwa iya, Dadaamiya-aaruwa, sanemse á sem duniya, ya se maga názena ká kataná ka, ba seke una ta puwete am wakita á ḥja arge iya na.
- 8 Am zuṇjwire keni, a ba Yaisu á elvan ge Dadaamiya: «Uzhe á dabba-aha antara dabba-aha na tá epshaká emnde na, antara sadake á bárá haypa, ira sadake-aha umele, una-aha ḥjanna badsemme higakarka.» Sadake-aha ḥjanna tá magáná á ba áte una á ndaná *tawraita tsa kalkale, aley Dadaamiya lyiyaaka.
- 9 Daaci á ba ḥjane zlabe ádaliye: «Náwa iya sanemsa á sem duniya, ya se maga názena ká kataná ka.» Elva-aara ḥjanna wá, á palaamiyá una ni Dadaamiya á lyiyeka sadake werre na mazla-aara, a naba mbedese an sadake umele.
- 10 Miya wá, gamiyevge emnde cufedcde á katafke á Dadaamiya, adčaba Yaisu *Almasiihu maganaa-maga názena á kataná Dadaamiya, a yaa shifa-aara ba ser palle sadake na.
- 11 Badsemme á *liman-aha wá, ma ware-aatare keni má daada áte ḥjane, ba kelaazare baaka njinja-aatare čekidčeki am slera-aatare ge fa sadake-aha á emnde á katafke á Dadaamiya.

Sadake-aha ɳanna keni baraaka haypa á emnde dekideki.

¹² Amá Yaisu Almasiihu ɳane a naba yaa shifa-aara sadake ge Dadaamiya. Ba ɳane una an hakuma á baraterá haypa ge emnde dem ba ge dekideki. Am iga a una ɳanna maa, zlaazlala á dem samaya, aŋkwa á njá am naðafa á Dadaamiya,

¹³ á páká sarte na ni Dadaamiya á de gatervege kelaade-aha-aara tate á puwa sera-aara na.

¹⁴ An sadake-aara ɳanna ndza a maganaahe ba ser palle na wá, a baraterse an una ɳanna ervaunđe ge emnde na a dzeratersaa ɳane, garevge emnde cuđedde náza á dem ba ge dekideki na.

¹⁵ Shedekwe Cuđedde keni aŋkwa á bamiyanba geni ba sadake-aara palle una hyevhye. Adaba ndza a ba ɳane:

¹⁶ A ba Yaakadada Dadaamiya: Náwa ɳane duksa na am namána-aaruwa ýá de magaterán ge emnde-aaruwa: am sarte ɳanna ýá de ɳaternaanja shairiya-aha-aaruwa am ire-aatare, ýá de magaterá pute geni á seska am eŋkale-aatare dekideki.

¹⁷ Daaci a ba ɳane zlabe ádaliye: Yá de yateraarye haypa-aha-aatare, ýá de ɳaterka am ervaunđe mazla-aara.

¹⁸ Máki yateraarye Dadaamiya ge emnde wá, elva a sadake umele baaka mazla-aara.

Gaumiyaptege á deza Dadaamiya

¹⁹ Egdzar mama-aha-aaruwa, kina wá, baaka názu á piyamite ge dem tate na ni cuđedde jipu na. Adaba Yaisu a puwaa uzhe-aara adaba miya.

20 Yaisu ɳane a naba tanve kacakaca á dzegwa na ni ndza am dagave á miya antara tate na cudedde jipu na. A vamitaa ɳane baráma á dem tate ɳanna, geni mí shansha shifa na á zleka na. Kacakaca á dzegwa na a tanvaa ɳane na wá, amaana vuwa-aara ba ge ɳane.

21 Miya, shamiyansha *liman yaikke, á kwaraterá ɳane emnde na tá am hude á há á Dadaamiya bademme.

22 Ba seke una ni Yaisu a weramiyante barama na wá, mi zlalawa á de katafke á Dadaamiya an ervauṇde á miya palle, magaumika shaige ḋekideki. Adaba Yaisu a baramise ervauṇde an uzhe-aara, a baramive an yawe tsedajne.

23 Yaumiyanka mága seydire á shifa na á zleka na, a ba Dadaamiya á de vamiteva na. Adaba má ɳane ndaasendaha elva wá, á eptseka elva-aara dekideki. Daaci naba faumitarfe á ba áte názena a ndasaa ɳane, magaumika shaige dekideki.

24 Magaumimága wáyávire am dagave á miya, ma ware keni a fanemfa ndzedə am vuwa ge ukfenara, geni a emmága shagerire antara wayavire ba kelaazare.

25 Náwa emnde umele mbarsembe icanse sem jahava, una ɳanna shagerka ḋekideki. Daaci yaumiyanka jahava átirpalle, ma ware keni a fanemfa ndzedə am vuwa ge ura. Adaba diyakurdiya geni herzhapteherzhe sawa á Yaakadada Yaisu.

26 Má ura diyaadiya jirire á Dadaamiya, aley á maga ba haypa an niya wá, baaka sadake na ni á de barannaabara haypa-aara ɳanna.

27 Má ura á maga jeba á haypa ɳanna wá, sey

á njá á ba an lyawa, adfaba Dadaamiya aŋkwa eppaka an shairiya, á de záterá kara á jahanama antara kelaade-aha á Dadaamiya umele.

²⁸ Diyakurdiya geni má ura cuducude *tawraita á Muusa, emnde buwa bi keye naranna an ice-aatare átire á maga duksa njanna wá, daaci tá já ba shifa-aara, tá zanvarka dekideki.

²⁹ Má bikere á edda una a cuđu tawraita á Muusa ni estuwa wá, náza á edda una a epsawaa *Egdza á Dadaamiya antara Shedekwe Cudedde na á magaminá njane ḥgurna á daba Dadaamiya na, á tsaaka an una njanna. Adaba edda-aara a zharaa uzhe á Egdza á Dadaamiya na ba seke duksa ba dey. Uzhe na ni Dadaamiya a ḥgudateraa namána an njane ge emnde bademme, njane keni a baranaa ba uzhe njanna tsa.

³⁰ A ba Dadaamiya á ba an ire-aara wá:

Diyandiya ya zladsa na ni yá de faara ya ge edda una má kwalevkwale ge ḥsabidaba na. Yá de pelatersepele mandzawire na tá maganá itare bademme.

Diyamiyeddiye ganakini má Dadaamiya ndasendahe elva-aara wá, sey á ganvege. Zlabe ádaliye, aŋkwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba njane: Ba Yaakadada una á de maga shairiya á emnde-aara.

³¹ Dadaamiya wá, njane edda á shifa. Daaci watse laruwa ge edda una ni má de njanaaŋa shairiya á katafke-aara.

³² Yehanteyeha midalire na kwa maganaa kure werre am sarte na lyakurvalya Yaisu. Kwakya

zladá na ndza kwa shanaa kure áza emnde, aley kwa naba bashuhe.

³³ Adaba am sarte umele, ta zlazlakurzlázle emnde á katafke á zlamaha, magarakuránmaga laruwa kwakya. Am sarte umele zlabe ádaliye, kure shakuransha ire á kure, kwa de ekhyateraa ervaunjde ge emnde na tá am jeba á zladá-aha ḥanna.

³⁴ Kwa de zatervaare ge emnde na tá am dan̄gay adaba zhera á Yaisu. Am sarte umele ta naba lyevaa nalmane á kure emnde an ndzedá, aley kwa naba yateranhe á ba an higa, adaba diyakurdiya ganakini kure shakuransha una ni jauje ge nalmane-aha umele bademme, nalmane na a zleka dekideki na.

³⁵ Fakurantaufe fetarfire á kure shagera, daaci yawánka. Naba fautarfe áte Dadaamiya. Adaba edda una má kezlanveka fetarfire-aara, á de shá lafa yaikke áza Dadaamiya.

³⁶ Estuwa, shagera ba kwá farvaunjde, kwá maga názena á kataná ḥane, lauktu á de vakurte duksa na a ndanaa ḥane na.

³⁷ Adaba a ba wakita á Dadaamiya:
A juwa ba cekwaŋgudi, aŋkwa á sawa edda una
ni mí pakaná miya na, á shekwaaka mazla-aara.

³⁸ Edda una dzayye ervaunjde-aara, á de shá shifa na á zleka na, má kezlanveka fetarfire-aara áte iya dem halavuwa-aara. Amá edda una kezlanvekezle fetarfire-aara wá, yá de higarka ge ḥane.

³⁹ Amá miya wá, tamanka ganakini mí de geva am dagave á emnde na tá aŋkwa eptsá á dem kataliye am fetarfire-aatare, tá átira kedá na.

Miya wá, aŋkwa fetarfe á miya áte Dadaamiya, daaci mí shansha shifa na á zleka na.

11

Fetarfire á emnde á Dadaamiya werre

¹ Fetarfire na wá, amaanā njeta áte duksa na á tamaná ura, geni duksa ḥanna á de gevge ba jirire na. Ma á nánka duksa ḥanna an ice-aara keni, diyaadiya geni baaka shaige am hude-aara.

² Emnde á Dadaamiya werre keni ndza ta fetaare ba estuwa áte ḥane. Adaba una ḥanna ndza hayaterhaya Dadaamiya.

³ An fetarfire á miya mi diyeddiye geni duksa bademme wá, ndza a nderanaa ba Dadaamiya an elva-aara. Daaci bademme á názu aŋkwa á zharaná ice á ura na wá, a nderanaa ba Dadaamiya an názu á taa nánka ura.

⁴ An fetarfire ḥanna, Habil a vante sadake á nasherire-aara ge Dadaamiya jauje ge una a vantaa Kayinu. Adaba fetarfire-aara wá, Dadaamiya a naba vante jirire. Dadaamiya lye-vaalya sadake-aara, a naba maranánhe ganakini hayanhayire. Daaci Habil ḥanna wá, ma emtsamtsa ba ḥane keni, labare-aara á eksa ba slera sem vatená, adaba fetarfire-aara.

⁵ Á ba an fetarfire ḥanna, Anuhu ndza nánka emtsa dēkideki, a naba kapte á dem samaya an vuwa-aara bademme, puwarteka ice áte ḥane dēkideki, adaba danda Dadaamiya ba estuwa. A ba wakita á Dadaamiya wá, Dadaamiya ndza hayanhaya Anuhu ḥanna, daaci a naba eksante ba estuwa.

6 Baaka duksa na ni ura á shá haya an ɻane áza Dadaamiya sey á ba an fetarfire palle. Ma ware una á seza Dadaamiya keni, sey á fetarfe geni Dadaamiya wá, anķwa ba jirire. Sey á diyeddiye geni Dadaamiya á yaterka emnde na ni tá anķwa ganáptega ge ɻane.

7 Á ba an fetarfire ɻanna *Nuhu keni ndza a fansarfe ge Dadaamiya. Dadaamiya a ƀalanse elva-aara am wahayu, zlabe nánka tsa duksa ɻanna emtsaade, amá a naba fansarhe. A naba nderaa paare á yawe yaikke áte una a kwaransaa Dadaamiya am wahayu na. Daaci ta demhe antara emnde-aara bademme. A lyaterse estuwa Dadaamiya am yawe na ndza a balansa ɻane. Adfaba una ɻanna a naba marateranhe ge emnde geni ɻateraanja shairiya, adfaba fartarka áte Dadaamiya. Amá ɻane wá, shansha jirire áza Dadaamiya adaba fetarfire-aara.

8 Á ba an fetarfire ɻanna zlabe ádaliye, ndza fansarfe Ibrahima ge Dadaamiya. A naba duhe á dem larde na a bannaa Dadaamiya ge de nja amkwa, á de gev náza-aara larde ɻanna. Ba tate ɻanna keni ndza diyaaka emtsaade Ibrahima, aley a naba duhe.

9 An fetarfire-aara a naba nja am larde ɻanna ndza a fannaa Dadaamiya ge ɻane am namana-aara. Ma gevka ekse-aara miyenne keni, a naba nja áhuwa. Ndza a nja á ba am *bere á kacakaca ba estuwa, lauktu ta melsaa tara Isiyaaku antara Yakubu larde á namána ɻanna, itare keni ta nja á ba am bere á kacakaca ba estuwa.

10 Ibrahima a fansaare estuwa ge Dadaamiya

na wá, adaba njantenja am ervaunđe-aara ganakini watse á daada á dem berni na a nderanaa Dadaamiya am samaya, baaka badza-aara dəkideki na.

¹¹ Saraatu keni ba estuwa. An fetarfire-aara a naba shaa hude, gevge emgyegwe á mukse tsa. Adaba diyaadiya geni Dadaamiya na a banaa watse á de vanta egdzere na, á iceka fida dəkideki.

¹² Adaba una njanna, ba Ibrahima palle, njane una ndza gevge emgyegwe á zhele kurcumme, ndza baaka elva a ya egdzere ázeñara mazla-aara, ba njane njanna wá, a naba yehe egdzere baaka kezlakula á eggye-aha-njara, ta ba seke shiili na am guwa na, ta ba seke terlyakwa na áte samaya.

¹³ Emnde á Ibrahima njanna ta matsaa ba estuwa, yáranka fetarfire-aatare dəkideki. Amá itare an ire-aatare wá, pakarvaaka duksa-aha njanna ndza a baternaa Dadaamiya na. Duksa palle wá, ndza njarantenja am ervaunđe-aatare geni baaka shaige áte názu a ndasaa Dadaamiya. Daaci ta higa jipu áte duksa-aha njanna. Baira ndza ta enndáhá ba parakke geni itare ta ba seke wayve-aha am duniya na, tate á nja-aatare miyenne wá, áhuna ka.

¹⁴ Emnde njanna, am nja-aatare wá, shebarka dəkideki ganakini aŋkwa larde-aatare ba giraara watse tá zlálá á de njá am hude-aara.

¹⁵ Dzamarka dəkideki áte ekse-aatare na ndza ta segashe am hude-aara na. Ma andze tá kátá tate na ndza ta sawa átekwa wá, sey ma tá shantaushe ge barama á eptsá á dehuwa.

16 Amá dzamarka itare una ŋanna cekideki. Itare wá, aŋkwa tate umele am ire-aatare, amaana: samaya. Una ŋanna jauje ge tate na ndza ta sawa átekwa na. Adaba fetarfira-aatare ŋanna wá, á wanka shaige cekideki ge Dadaamiya geni tá dákha ŋane an Dadaamiya á emnde ŋanna, a tsatsateraa bernes yaikke ázenjara.

17-18 Á ba an fetarfira ŋanna zlabe ádaliye, Ibrahima á kátá icaná egdza-aara palle ba ŋane sadake-aara ge Dadaamiya. A ba Dadaamiya á elvan ge ŋane: Iciyantice egdza á ŋa Isiyaaku sadake-aara. An elva-aara ŋanna wá, a se gya ba hala á Ibrahima, adaba ndza a bantsa ba ŋane am namána-aara geni eggye-aha á ŋa, wulfe á Isiyaaku, tá de gevge kwakya.

19 Ibrahima á kátá icetaa egdza-aara na wá, adaba diyaadiya geni Dadaamiya an hákuma á shifeta emnde a faya. Am sarte na Dadaamiya a naba piyante ge Ibrahima na wá, Isiyaaku wá, ba seke a tsete am faya.

20 An fetarfira, Isiyaaku a gaterar barka ge tara Yakubu antara Isuwa. Am gá barka-aara ŋanna wá, a bateraa názu á de magava á katafke.

21 An fetarfira ŋanna, Yakubu keni am sarte na gevge emgyegwe a juwa ba emtsa, a naba gaterar barka ge egdzara á Yusufa buwa. A tsetehe áte zade-aara, a galante Dadaamiya.

22 Á ba an fetarfira ŋanna, Yusufa keni am sarte na gevge emgyegwe a juwa ba emtsa, ndza a enndaha elva á segashe á emnde-aatare, egdzara á *Iserayiila am larde á Misera. Ndza a

kwaratersekware bademme náza na ni watse tá maganá an hyehye-aara má emtsamtsa ñane.

23 Tara eddenjara antara emmeñjara ge Muusa keni ba estuwa. An fetarfire-aatare am sarte na yaireye Muusa, naránna geni zariya egdza-aatare, daaci magarka lyawa dekidéki ge ya elva na a tsanaa sleksu *Firawna. Ta naba shebanvehe am mba dem tere keye.

24 Adaba fetarfire ñanna, am sarte na walte-wala Muusa, eksarka mazla-aara geni tá dahaná an eggyerjara ge sleksu *Firawna.

25 Ñane a hayaa ba tá shá zlađa átirpalle antara emnde á Dadaamiya, arge una ni á njá am gedsa am sarte cekwaanjudfi, amá slehaypa.

26 Ndza diyaadiya geni ambane ba sha epsawa áza emnde adaba Almasihu na watse á belaná Dadaamiya á sem duniya na, arge una ni á zuze duniya an nalmane na an ndaaka am larde á Misera na. Adaba ñane a fete ire-aara áte lada na á de vantá Dadaamiya na.

27 Adaba fetarfire-aara ndza sessa Muusa am larde á Misera. Slekse á Misera jaaja ervaunjse, amá ñane magaaka lyawa-aara dekidéki. Baaka lambe-aara ba seke ñane anjkwa á nanna Dadaamiya an ice-aara.

28 Ba Muusa ñanna zlabe ádaliye, adaba fetarfire-aara, a kwaraterse ge emnde a *Iserayi-ila geni a wecarweca uzhe á dabba áte wakyiya-aha-aatare, geni malika na a se ceba makaji-aha na a demka á dem mba-aatare. Daaci Muusa a tsaa muŋri á una ñanna tá anjkwa emmága ba kelaa sakanderi. Tá dáhá muŋri ñanna: *Paska.

29 Á ba an fetarfire ḥanna zlabe ádaliye, emnde a *Iserayiila ebzarubze haye kyanje áte shiili cakasse ba seke ndza baaka yawe am guwa yaikke ḥanna, amá ba ta demhe ge emnde a Misera wá, a naba ndateruhe ge haye.

30 An fetarfire-aatare, ndza zazaraazaza emnde a Iserayiila dala yaikke na emnde a Yairikau ta jantaave ge ekse-aatare an ḥane. Ba kelaazare wá, ta de jantaave ser palle áte una ndza a kwaratersaa Dadaamiya. Am hare ge vuyire wá, zazaazaze dala yaikke ḥanna bademme.

31 Ndza aŋkwa mukse zaware umele, zhera-aara Rahab. Adaba fetarfire-aara áte Dadaamiya, a naba lyevaa emnde a Iserayiila na ta se gya nasherire á ekse-aatare á dem mbaara. Daaci am sarte na emnde a Iserayiila ta cebaa emnde a ekse na wá, ta yaa ḥane an shifa.

32 Yá maganá estara kina? Adaba cekwa sarte ganakini yá palakurnaapala labare á fetarfire á emnde á Dadaamiya umele, seke tara Gidiyaun, Barak, Samsaun, Yaifta, *Dawuda, Samiyail, ira nabi-aha umele.

33 An fetarfire-aatare emnde ḥanna ndza garega ndzeda arge larde-aha umele. Bademme á názena ndza a baternaa Dadaamiya am namána-aara sharánsha an fetarfire-aatare, dzalarefka áte uŋjule-aara. Emnde á Dadaamiya werre ḥanna wá, ba ervare keni dzegwánka wera we-aara ge magatera emtaŋkire.

34 Adaba fetarfire-aatare, ba derve á kárá keni zaterka emnde ḥanna. Zlabe ádaliye, ndza tá kátá cebaterceba kelaade-aha-aatare an katsakar

keni, ta ganaa ba itare ndzedə. Ndza baaka payda-aatare, amá an fetarfire-aatare wá, ndza ta emnde a ndzedə ba itare. Mbarmbe wáva jipu, ma vaatara keni sey tá bakáterá ba itare emnde a wáva á larde-aha umele.

³⁵ Á ba an fetarfire ɻanna zlabe ádaliye, ndza ankwaa ɻwasha umele emtsaremtsa emnde-aha-aatare, amá naraterna zlabe ádaliye an shifa.

Amá emnde umele-aatare ndza naranna zlada kwakya. Ma andze baránba ganakini tá dalika á d̄aba elva á Dadaamiya wá, ma tá naba yáteryá, amá eksaraareka una dekideki, ta eksese ba emtsa am zlada ɻanna, lauktu á de tsatertetsa Dadaamiya, á de vaterte shifa na jauje ge una am duniya an emtakire na.

³⁶ Emnde umele keni naránna laruwa ba estuwa, ta epsawateraahe, ta gyegaterse an ja, ta puwateremhe am kaderci, ta zlanjateruhe am danjgay.

³⁷ Emnde umele ndza ta cebaa ba shifa-aatare an nakwa, emnde umele ndza ta datsatertehe bubuwa, emnde umele ndza ta cebateraa an katsakar, emnde umele keni ndza ta zadateremhe am slede ba estuwa, garevge talaga-aha, ta ɻgudaa ba gwagwa, sharaterushe wahala, magrateránmaga palasa jipu.

³⁸ Ta naba nja áte bala-aha umele am kaamba, antara áte ire á wa-aha, ta hare am hwalakwaha antara am evege-aha. Emnde ɻanna wá, baaka arge itare an jirire. Zlaya-aatareka dekideki nja am duniya á laakire na.

³⁹ Emnde ɻanna badfemme wá, hayaterháyá Dadaamiya, adaba fetarfire-aatare áte ɻane.

Amá wá, pakarvaaka an shifa am duniya na názena ni a baternaa Dadaamiya geni á de vaterteva na.

⁴⁰ Adaba uwe? Áza Dadaamiya wá, ndza an tsatse duksa ηanna zlauzle, geni á geramika antara itare dekideki, mí de lyiyaná á ba átirpalle antara itare cudeddfire na á de vamita ηane. Una ηanna duksa na shagera ge miya.

12

Dadaamiya Eddemiya bademme

¹ Daaci miya wá, emnde a fetarfe ηanna ba seke tá jamitaave á ba an je. An fetarfira-aatare ηanna, tá kwaramisá itare fetarfira áte Dadaamiya. Adaba una ηanna, miya keni yaumiyanha haypa-aha na wayaaka mi pakyava dekideki na, valyawamiyaavalya gwatama na a piyamite de katafke áte barama á Dadaamiya na bademme, mí zlalawa á ba de katafke, kudsaumika.

² Zlabe ádaliye, zharaumizhara ba sera á Yaisu, adaba a magaminaa ba ηane ηgurna geni mí fetarfe, á de zlamiyansauwa ba ηane zlabe ádaliye ge fetarfira á miya ηanna. Yaisu ηane a naba eksaarhe geni ta ja shifa-aara áte dzangala, wanka zherwe dekideki ge emtsa estuwa, adaba a fete ire-aara áte higa na á de vantá Dadaamiya na. Kina wá, ηane anķwa am nadafa á Dadaamiya am sleksire-aara.

³ Dzamaumidzámá ba shagera emtaŋkire na ni ta maganta emnde a haypa ge Yaisu na. Nja ba zlada na ta magannaa emnde ηanna, a naba

bashuhe bademme. Slaslauslasle á ba áte náz-aara emtsaadse, lauktu mí de shá ndzedə am zlada-aha á miya keni.

⁴ Ge jirire wá, ekkure keni kwá aŋkwa wava jipu geni kwá janaaja haypa. Amá wá, zlabé jerka edda una ni emtsamtsá adaba una ɻanna am dagave á kure. Daaci gazlauka d̄ekideki.

⁵ Viyakurnaaviya elva na ndza a bakurnaa Dadaamiya ge vakurte ndzedə an ɻane na emtu? Nawa a dakurte an egdzara-aara. Adaba aŋkwa am wakita á Dadaamiya, á ba ɻane:

Egdza-aaruwa, má ya Yaakadada Dadaamiya, yá aŋkwa giyakgiya wá, sey ká fa hyema áte elva ɻanna. Ma yá valakarvale keni, á guleka higa á ɻa áte iya.

⁶ Adaba iya Yaakadada wá, yá giya edda una ni wayanwaya na, yá ja ba edda una ni gevge egdza-aaruwa na, a bina.

⁷ Aŋkwa egdzere ni á giyeka eddeŋjara d̄ekideki emtu? Daaci áte zlada ɻanna wá, kwá naba diyeddiye geni á dzerakursaa ba Dadaamiya, kwa ba seke egdzara-aara. Má estuwa wá, bashawabasha bademme á zlada-aha na shakur-sha na, lauktu kwá de shansha nampire-aara.

⁸ Á giyatera ba estuwa Dadaamiya egdzara-aara. Daaci máki á giyakurka kure wá, kwa egdzara-aareka d̄ekideki, kwá ba seke masagwa-aha am emnde-aara.

⁹ Zlabé ádaliye, dada-aha a miya am duniya keni ndza ta giyamigiya, ndza mí fa zherwe áte itare. Daaci faumifa zherwe áte Eddemiya na am samaya na keni. Má má aŋkwa fa zherwe áte ɻane wá, mí de shá shifa na á zleka na.

10 Dada-aha a miya na ta yamiya am duniya na wá, ndza ta giyamiya á ba am sarte na mi egdzara mesheshe, ba seke una ta beranaa itare ge shagerire. Amá Eddemiya na am samaya na wá, ɻane á giyamigiya geni á famiyem ndzedá am vuwa, lauktu mí gevge emnde cudedde ba seke ɻane.

11 Má Dadaamiya aŋkwa giya ura wá, vacite ɻanna wá, zlada áte edda-aara, baaka higa-aara dəkideki. Amá má zlauzle zlada ɻanna wá, edda una má diyeddiye nampire á zlada ɻanna wá, á shá hairire antara zlalava shagera áte uŋjule á Dadaamiya.

Faufa hyema áte ire á kure

12 Diyakurdiya tsawe ganakini Dadaamiya á yanka giya egdzara-aara wá, daaci a guleka higa á kure, naba daumbare á de katafke áte uŋjule-aara.

13 Tá aŋkwa emnde umele am dagave á kure, ta ba seke emnde a dere, cekwa ndzedá-aatare áte uŋjule á Dadaamiya. Daaci dəabaudaba uŋjule na shagera na, geni a dzalarevka áte uŋjule ɻanna, amá a sharansha ndzedá átekwa.

14 Tatayautataya nja lapiya antara emnde bademme. Tatayautataya an ervaunjse á kure palle, geni kwá gevge emnde cudedde áza Dadaamiya. Adaba má baaka una ɻanna wá, ma ware edda-aara keni á taa daaka á deza Dadaamiya.

15 Faufa hyema áte ire á kure, geni ma ware á kure keni a yanaaka ɻgurna á Dadaamiya. Adaliye, faufa hyema geni a jerka ura am dagave á kure ni mändzawe zlalava-aara. Ura estuwa á

melateruka ge emnde áte barama á Dadaamiya, baira á badzaterbádza ba seke namgena am dagave á hiya am fe.

¹⁶ Zlabe ádaliye, faufa hyema áte ire á kure, geni a jerka ura ŋgudí am dagave á kure, á feka zherwe áte názena a wayanantaa Dadaamiya, ba seke Isuwa werre. Njane wá, a naba velu makajiyire-aara ira warita á makajiyire bademme adaba zu duksa ser palle.

¹⁷ Ba ekkure keni diyakurdiya geni, am sarte na zlauzle veluvele wá, a deza eddeñjara ágira a de kátá barka, amá a naba kwaleve ge eddeñjara gar barka ŋanna. Baaka názu magaaka njane, antara yawe á kyuwa-aara campaukkwe átekwa, aley shanka pute geni á tsatsanaatsatse názena a badzanvaa njane.

¹⁸ Diyaweddiye geni tate á tse á kure ge kure á katafke á Dadaamiya wá, gevka seke náza á *Iserayiila-aha werre áte vuwa á wa Sina. Itare wá, ma tá naba dzegwandzegwa fetefa ba erva-aatare keni áte wa ŋanna. Ndza naranna nara á kárá yaikke áte ire á wa ŋanna, ndza naránna tabedammire antara gwehya, ira válale yaikke.

¹⁹ Zlabe ádaliye, ndza cenaráncena hula á duksa ba seke gaashi áte wa ŋanna, cenaráncena kwárá umele, kwárá ŋanna wá, ba kwárá á Dadaamiya. Am sarte na cenaráncena kwárá ŋanna wá, gazlargazla jipu, baira ta yeka ganakini a semka kwárá ŋanna mazla-aara á sem hyema-aatare.

²⁰ Adaba edda-aara a se balaterse elva na zlazlada áte itare. A ba njane, ma ware keni a feka erva-aara áte wa ŋanna. Una ma ba dabba

keni sey tá jana á ba an nakwa, a zlauzle shifa-aara ba estuwa.

²¹ Duksa-aha ḥanna ta naaná itare na wá, gazlateraagazla jipu. Ba Muusa an ire-aara keni a ba ḥane: Gazlangazla, yá gyagye ba seke maagara ge lyawa, a bina.

²² Amá ekkure wá, estuweka. Ekkure kwa sete wa na tá dahaná an wa *Syauna, am tate na átekwa berni á Dadaamiya Saksage. Berni ḥanna wá, ba Urusaliima na am samaya na. Kwa sem tate na ta átekwa malika-aha bademme baaka kezlakula-aatare na.

²³ Adaliye, ekkure, anķwa sledé á kure am dagave á nalga á emnde na tá am gesfa yaikke átevege Dadaamiya na. Emnde ḥanna ta ba seke makaji-aha átevege eddetare, zhera-aha-aatare bademme anķwa an puwa áza Dadaamiya am samaya. Ekkure wá, kwa sezä Dadaamiya na á de kyaná ḥane shairiya á emnde bademme na. Ekkure dabakurtedaba emnde na tá anķwa áza Dadaamiya, a gatervaa ḥane cufedde am duksa bademme na.

²⁴ Ekkure, dakuraada á deza Yaisu. Ba ḥane una slemela emnde antara Dadaamiya, geni Dadaamiya á maga namána aŋwaslire antara itare. Ekkure, dakuraada á deza Yaisu na, ḥane a gakurve cufedde an uzhe-aara na. Uzhe-aara ḥanna wá, anķwa á kwaramise duksa shagera gergere antara una mi tsahese áte uzhe á Habilä.

²⁵ Daaci faufa hyema ba shagera áte ire á kure, eblyawanveka elva á edda una anķwa á bakurá elva na. Werre wá, bademme á emnde na ndza ta kwaleve elva á edda una ni á fater magiya an elva á Dadaamiya am duniya

wá, enzlarseka dækideki. Ge miya emnde na má anjkwa cena elva á Yaisu na a sawa am samaya na keni, watse ba estuwa. Amaana, má kwalamiyevkwale, watse baaka pute á miya umele geni mí enzleseňzle an ḥane.

²⁶ Ndza werre ḥanna wá, Dadaamiya a ndaase ba elva an kwara yaikke, daaci a naba gejaavte ge haha á ba an ndzedə. Kina keni elva-aara anjkwa á bamiyánba geni watse á de emmága zlabe ádaliye ba estuwa. Amá antara ba samaya keni á de gejaava á ba an ndzedə, a bina.

²⁷ A ba ḥane, buwaaka dækideki wá, bademme á názena a nderanaa ḥane, á de gejaava zlabe ádaliye á ba an ndzedə, lauktu tá de zlauzle ba estuwa. Daaci tá de juwa ba duksa-aha na baaka halavuwa-aatare ge itare dækideki na.

²⁸ Máki estuwa wá, miya wá, slafauminaaslafe ba we á miya ge Dadaamiya an ervaunđe á miya palle. Adaba ḥane a famiyaa yaikkire na baaka halavuwa-aara dækideki na ge miya. Galaumigálá Dadaamiya, njauminja á katafke-aara an fesarfíre am elva-aara, njauminja an lyawa-aara am ervaunđe áte una á kataná ḥane.

²⁹ Adaba Dadaamiya na mí yeka ázenjara na wá, ḥane slera-aara ba seke slera á kárá. Amaana, ḥane á shekwaaka kedanaakeda názena hayánka ḥane.

13

Á kátá uwe Dadaamiya áza emnde?

¹ Ekkure emnde a fetarfe wá, yawánka mága wayavire am dagave á kure, njawinja ba seke egdzar mama.

² A viyakurarka elva á lysiwayve-aha na tá se tsekwa am mba á kure. Fawaterufe hyema ba shagera, adaba ndza aŋkwa emnde umele ta lyevaa wayve-aha-aatare, faraterufe hyema ba shagera, mbate wá, wayve-aha ɻanna malika-aha.

³ Emnde na tá am dangay na keni dzamauterdzámá, zlada-aatare ɻanna a gevge ba seke áte kure. Adaliye emnde na tá am zlada-aha umele na keni, dzamauterdzámá ba seke kwa kerde antara itare am zlada ɻanna.

⁴ Emnde bademme a faransarfe ge Dadaamiya am elva á nika. Am dagave á tara zhele an mukse-aara, ma ware-aatare keni a badzanveka cudeddire á nika-aatare. Adaba Dadaamiya á de yanka záterá an shairiya, bademme á emnde a mága dakarire antara emnde a mága gwardzire.

⁵ Yawanánka ervaunyde á kure ba ge waya shunju, naba higauhiga arge una aŋkwa am erva á kure, adaba a ba Dadaamiya: Yá aŋkwa antara ekka, ma vaatara keni, yá yanja dey.

⁶ Adaba una ɻanna, bawamiyánba ganakini Yaakadada, Dadaamiya-aaruwa aŋkwa am iga-aaruwa, baaka lyawa-aaruwa, á magiya uwe urimagwe? Baaka shaige-aaruwa dekideki.

⁷ Yehauteyeha male-aha á kure na ndza ta balakursaa itare elva á Dadaamiya na. Yehauteyeha zlalava-aatare, antara fetarfir-aatare áte Dadaamiya dem halavuwa á shifa-

aatare am duniya. Daaci ekkure keni fautarfe áte Dadaamiya ba seke itare.

⁸ Yaisu *Almasiihu wá, werre keni ndza ba ɻjane, vatená keni ba ɻjane ɻjanna, ɻjane á njá á ba áte una ɻjanna dem ba ge dekideki.

⁹ Faufa hyema áte ire á kure, adaba tá ɻanjwa emnde na tá ɻanjwa jansaare ba itare an ire-aatare tsaha-aha umele gergere, ndza cенарánka emnde dekideki. Enkalaawa, geni a kedarakuraaka áte baráma. Adaba a ba itare: sey má ura ḋabetedaba nadé-aha áte elva a náza za bademme, lauktu á zlava ervauñde-aara. Cenauka una ɻjanna dekideki. Sey an ɻngurna á Dadaamiya palle. Bademme á emnde na ndza ta ḋabete jeba á nadé-aha ɻjanna, palle á názu ta shanaa itare ge nampire baaka.

¹⁰ Bademme á *liman-aha á Yahudiya-aha na kwasaу zlabe tá faná ba sadake ge Dadaamiya am mashidi-aatare na wá, diyamidiya ganakini una mi shanaa miya áza Dadaamiya na, amaana emtsa á Yaisu na wá, náza-aatare ka, adaba itare zlabe diyarka nampire-aara.

¹¹ Male á liman-aha, má á daná sadake ge Dadaamiya adaba haypa á larde wá, tá ica dabba, á daná uzhe-aara á dem tate na cudeddse jipu na. Hyuwa á dabba ɻjanna maa, tá de deraná áte iga a ekse-aatare.

¹² Náza á Yaisu keni ndza a mágava ba estuwa. Ta de jaa shifa-aara á ba áte iga a ekse ɻjanna, a shu zlađa áhuwa, geni á baraterá haypa-aha-aatare ge emnde bademme an uzhe á ire-aara.

¹³ Daaci máki estuwa wá, baaka nampire á jeba á nadina ɻjanna mazla-aara. Saumisse, mi

zláláwa á deza Yaisu, mí de bashán ba kerde epsawa á emnde.

¹⁴ Adaba baaka ekse na mí njá am hude-aara dem ba ge dékifeki am duniya na. Amá mí fete ire á miya áte ekse umele aŋkwa, mí de njá amkwa dem ba ge dékifeki.

¹⁵ Daaci galaumigala Dadaamiya, yawamiyanka. Má mí gálá Dadaamiya ɳanna wá, una ɳanna ba seke sadake á miya na mí vante ge ɳane adaba slera á Yaisu. Galaumigala zhera á Dadaamiya ge maraterá zhera-aara ge emnde bademme.

¹⁶ Viyawanaaka magatera maggwire ge emnde. Magaumága zevarzire an duksa na am erva á kure, adaba jeba á sadake ɳanna á vante higa kwakya ge Dadaamiya.

¹⁷ Cenaucena názena tá bakurná male-aha á kure, fawatersarfe ba shagera, adaba tá ufaná ba itare shifa á kure, Dadaamiya keni á de ndavateru ba ge itare slera na ta maganaa itare ge fakuru hyema. Daaci má ekkure keni kwá aŋkwa fatersarfe wá, tá maga slera ɳanna á ba an higa. Má baaka una wá, tá higeka am slera ɳanna. Má gulaagula higa-aatare wá, slera-aatare á magakuránka payða ge kure.

¹⁸ Yawánka ɳala Dadaamiya arge ɳere. Nere wá, diyanjerdiya ba parakke geni dzayye evauŋde á ɳere, wayanerwaya ɳá maga duksa bademme á ba an uŋjule-aara ma vaatara keni.

¹⁹ Duksa na yá kataná iya ázekure kwakya-aara wá, ɳalauŋálá Dadaamiya geni a meliyumele, lauktu yá shansha baráma á eptsá á dezekure á ba áte watsewatsire.

Názena yá yekaná iya áza Dadaamiya

20 Dadaamiya slevante hairire ge emnde, a tsantaa ba ɻane suni á miya yaikke am faya, amaana Yaakadada Yaisu. ɻane suni á miya á bá iya na wá, adaba ɻane a emtsehe adaba miya. Miya wá, mi ba seke kyawe-aha-aara. An uzhe-aara, Dadaamiya a ɻugudamiyaa namána na á zleka dekideki na.

21 Daaci a melakurumele Dadaamiya, geni kwá shansha mága názena á kataná ɻane bademme. A ganvega Dadaamiya namaari-aara am miya áte erva an Yaisu *Almasiihu, geni mí gevge áte una á kataná ɻane. Galaumigala Yaisu Almasiihu dem ba ge dekideki. *Aamin.

Ga use am halavuwa á elva-aha

22 Egdzar mama-aha-aaruwa, kwaya ɻane egdza elva na ya puwkurtaa ya, geni yá vakurta ndzeda an ɻane. Elva ɻanna kwakyeka, daaci yá aŋkwa ɻalakurjala, taslawa á kure, faufa ervauŋde, cenauvaacena elva ɻanna ba shagera.

23 Ambane zlabe cenakuránka dème ganakini egdza emmemiya Timaute keni ta bantsa belaranaabel, sesse am dan̄gay. Má samsa á sezeruwa wá, watse á puwisá ɻane ádeze kure.

24 Gawaterga use-aaruwa ge male-aha á kure, antara emnde a fetarfe umele bademme. Emnde a fetarfe na tá am larde á Italiya keni tá aŋkwa gakur use-aatare.

25 A magakuránmaga Dadaamiya ɻugurna ge kure bademmire á kure.

**Wandala
The Holy Bible in the Wandala language of
Cameroon
La Bible en wandala**

copyright © 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Wandala

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-13

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 May 2025 from source
files dated 13 May 2025
dec75dd5-4784-5059-aa00-668d508a6b0d